

ZAKON O INTEGRISANOM SPRJEČAVANJU I KONTROLI ZAGAĐIVANJA ŽIVOTNE SREDINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se uslovi i postupak izdavanja integrisane dozvole za postrojenja i aktivnosti koje mogu imati negativne uticaje na zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra, vrste aktivnosti i postrojenja, nadzor i druga pitanja od značaja za sprječavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) materija, odnosno **supstanca**, je svaki hemijski elemenat i njegova jedinjenja, sa izuzetkom radioaktivnih materija i genetski modifikovanih organizama u okviru značenja određenih zakonom;

2) zagađivanje je neposredno ili posredno unošenje materija, vibracija, toplote ili buke u vazduh, vodu ili zemljište, izazvano ljudskom aktivnošću, koje može biti štetno po ljudsko zdravlje ili kvalitet životne sredine i koje može dovesti do oštećenja materijalnih dobara;

3) aktivnost je korišćenje zemljišta, voda, vazduha ili građevina, postrojenja i drugih stacionarnih tehničkih objekata, koje može prouzrokovati zagađenje životne sredine ili povećati rizik od udesa;

4) postrojenje je stacionarna tehnička jedinica u kojoj se izvodi jedna ili više aktivnosti koje su utvrđene posebnim propisom i za koje se izdaje integrisana dozvola, kao i svaka druga aktivnost kod koje postoji tehnička povezanost sa aktivnostima koje se izvode na tom mjestu i koja može proizvesti emisije i zagađivanje;

5) postojeće postrojenje je postrojenje koje je pušteno u rad, u skladu sa propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona ili za koje je dobijena integrisana dozvola ili koje, po mišljenju nadležnog organa, u potpunosti ispunjava uslove za podnošenje zahtjeva za dobijanje integrisane dozvole za rad, pod uslovom da takvo postrojenje bude pušteno u rad najkasnije u roku utvrđenom ovim zakonom, prema programu usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona;

6) emisija je neposredno ili posredno ispuštanje materija, vibracija, toplote ili buke iz izvora u postrojenju, u vazduh, vodu ili zemljište;

7) granična vrijednost emisije je masa izražena u obliku određenih specifičnih parametara, koncentracije i/ili nivoa pojedinačne emisije koju nije dozvoljeno preći u toku jednog ili više vremenskih perioda, u skladu sa posebnim propisom;

8) standard kvaliteta životne sredine je skup uslova i zahtjeva koji moraju biti ispunjeni u određeno vrijeme i na određenom području ili u pojedinim elementima životne sredine, u skladu sa posebnim propisima;

9) nadležni organ je organ odgovoran za sprovođenje obaveza i ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, i to:

- organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine;
- organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine;

10) zahtjev za izdavanje integrisane dozvole je pisani akt koji operater, zajedno sa propisanom dokumentacijom, podnosi nadležnom organu radi izdavanja integrisane dozvole za rad postrojenja;

11) integrisana dozvola je odluka nadležnog organa donijeta u formi rješenja kojom se odobrava puštanje u rad postrojenja ili njegovog dijela, čiji sastavni dio čini dokumentacija sa utvrđenim uslovima kojima se garantuje da takvo postrojenje ili aktivnost odgovaraju zahtjevima predviđenim ovim zakonom;

12) izmjena u pogonu je promjena prirode ili funkcionisanja ili proširenje postrojenja, koji mogu uticati na životnu sredinu;

13) bitna izmjena u radu postrojenja je promjena koja, po mišljenju nadležnog organa, može imati značajne negativne posljedice po zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra;

14) registar izdatih dozvola je glavna knjiga u koju se upisuju podaci koji se odnose na izdate dozvole i zbirka isprava na osnovu kojih se podaci upisuju u glavnu knjigu;

15) najbolje dostupne tehnike (BAT) - najdjelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja, koje omogućavaju pogodniju primjenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrijednosti emisija, propisanih u cilju sprječavanja ili, ako to nije izvodljivo, u cilju smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu kao cjelinu. Pojedini elementi izraza "najbolje dostupne tehnike" imaju sljedeća značenja:

- **tehnika** - način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, na koji funkcioniše i stavlja se van pogona ili zatvara, uključujući i tehnologiju koja se koristi;

- **dostupna** – tehnika razvijena do stepena koji omogućava primjenu u određenom sektoru industrije, pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uključujući troškove i koristi, ako je pod uobičajenim uslovima dostupna operateru;

- **najbolji** – podrazumijeva najefikasniji učinak u postizanju visokog opšteg nivoa zaštite životne sredine;

16) operater je svako fizičko ili pravno lice koje, u skladu sa propisima, upravlja postrojenjem ili ga kontroliše ili je ovlašćeno za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja i na čije ime se izdaje integrisana dozvola;

17) javnost obuhvata jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, udruženja i organizacije;

18) zainteresovana javnost obuhvata javnost na koju rad postrojenja i obavljanje aktivnosti utiče ili je vjerovatno da će uticati, uključujući nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine i evidentirane su kod organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine, u skladu sa zakonom;

19) zainteresovani organi i organizacije su državni organi i organizacije nadležni za poslove: poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, planiranja, izgradnje, saobraćaja, energetike,

rudarstva, zaštite kulturnih dobara, zaštite prirode i organi lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi postrojenje.

II. INTEGRISANA DOZVOLA

Vrste aktivnosti i postrojenja

Član 3

Vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola (u daljem tekstu: dozvola) klasifikuju se prema nivou zagađivanja i riziku koji te aktivnosti mogu imati po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući i druge tehnički srodne aktivnosti koje mogu proizvesti emisije i zagađenje životne sredine.

Vrste aktivnosti, postrojenja i granični kapaciteti u okviru svake vrste aktivnosti za koje se izdaje dozvola određuju se propisom Vlade Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Vrste aktivnosti i postrojenja iz stava 1 ovog člana obuhvataju nova i postojeća postrojenja.

Za aktivnosti i postrojenja čiji kapaciteti ne prelaze granične vrijednosti ne izdaje se dozvola.

Nadležni organi za izdavanje dozvola

Član 4

Nadležni organ odgovoran za izdavanje dozvole je:

1) organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine - za postrojenja za koje dozvolu ili odobrenje za izgradnju i početak rada, odnosno obavljane aktivnosti izdaje drugi organ državne uprave;

2) organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine - za ostala postrojenja za koja dozvolu ili odobrenje za izgradnju i početak rada, odnosno obavljanje aktivnosti izdaje nadležni organ lokalne uprave.

Obaveze nadležnog organa

Član 5

Nadležni organ obezbjeđuje:

1) da rad novih postrojenja ne započne prije dobijanja dozvole, izuzev u slučaju probnog rada odobrenog u skladu sa zakonom;

2) da rad postojećih postrojenja, započet prije stupanja na snagu ovog zakona, bude usklađen sa zahtjevima i uslovima utvrđenim ovim zakonom;

3) da uslovi i postupak izdavanja dozvola budu u potpunosti koordinirani, kada je uključeno više od jednog nadležnog organa;

4) praćenje razvoja najboljih dostupnih tehnika;

5) praćenje i razvoj monitoringa koji primjenjuje operater;

6) reviziju i, po potrebi, izmjenu uslova u dozvoli;

7) pristup javnosti sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole, izdatim dozvolama i rezultatima monitoringa;

8) vođenje registara rezultata monitoringa koji obavlja operater;

9) preduzimanje i drugih mjera utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Dozvola

Član 6

Za rad postrojenja i obavljanje njegove aktivnosti operater pribavlja dozvolu nadležnog organa.

Dozvolom se:

- 1) odobrava puštanje u rad novih postrojenja ili njegovog dijela;
- 2) odobrava rad i bitne izmjene u radu, odnosno funkcionisanju postojećeg postrojenja.

Dozvola se izdaje na određeno vrijeme, a najduže na period od deset godina, za jedno postrojenje ili za više postrojenja koji se nalaze na istom mjestu i kojim upravlja isti operater.

Zahtjev za izdavanje dozvole

Član 7

Operater podnosi nadležnom organu zahtjev za izdavanje dozvole, koji sadrži naročito podatke o:

- 1) postrojenju i njegovoj aktivnosti;
- 2) sirovinama i pomoćnom materijalu, drugim materijama i energiji koji se koriste u postrojenju ili se u njemu stvaraju;
- 3) izvorima emisija koje potiču iz postrojenja;
- 4) uslovima karakterističnim za lokaciju na kojoj se postrojenje nalazi;
- 5) prirodi i količini predviđenih emisija koje iz postrojenja dopijevaju u vodu, vazduh i zemljište;
- 6) identifikovanim značajnim uticajima emisija na životnu sredinu i mogućnosti uticaja na veću udaljenost;
- 7) predloženoj tehnologiji i drugim tehnikama kojima se sprječavaju ili, ako to nije moguće, smanjuju emisije;
- 8) najboljim dostupnim tehnikama koje operater aktivnosti novog ili postojećeg postrojenja primjenjuje ili planira da primijeni radi sprječavanja ili smanjenja zagađivanja;
- 9) mjerama za smanjenje stvaranja otpada, kao i mjerama za uklanjanje otpada koji nastaje prilikom funkcionisanja postrojenja;
- 10) mjerama za efikasno korišćenje energije;
- 11) planiranim mjerama monitoringa emisija u životnu sredinu;
- 12) glavnim alternativama koje je operater razmatrao;
- 13) drugim mjerama čije preduzimanje se planira u skladu sa propisima.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana operater je dužan da nadležnom organu podnese i netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva.

Ako je operater u pribavljanju dokaza u skladu sa drugim propisima obezbijedio neke od podataka iz stava 1 ovog člana, prilaže ih uz zahtjev za izdavanje dozvole.

Bližu sadržinu, oblik i način popunjavanja zahtjeva, kao i druga pitanja od značaja za izdavanje dozvole uređuju se propisom organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev

Član 8

Uz zahtjev za izdavanje dozvole prilaže se sljedeća dokumentacija:

- 1) projekat za planirano, odnosno izgrađeno postrojenje;
- 2) izvještaj o posljednjem tehničkom pregledu;
- 3) plan vršenja monitoringa, rezultate mjerenja zagađivanja elemenata životne sredine i drugih parametara u toku trajanja probnog rada;
- 4) plan upravljanja otpadom;
- 5) plan mjera za efikasno korišćenje energije;
- 6) plan mjera za sprječavanje udesa i ograničavanje njihovih posljedica;
- 7) plan mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja;
- 8) akt o pravu korišćenja prirodnih bogatstava;
- 9) izjava kojom potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu istinite, tačne, potpune i dostupne javnosti.

Pored dokumentacije iz stava 1 ovog člana podnosilac zahtjeva, zavisno od postrojenja, prilaže:

1) za nova postrojenja - saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu i elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i saglasnost na procjenu opasnosti od udesa u skladu sa posebnim propisima;

2) za postojeća postrojenja - saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu i elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, odnosno program mjera zaštite životne sredine, saglasnost na procjenu opasnosti od udesa u skladu sa posebnim propisima, kao i program mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima.

Bližu sadržinu programa mjera iz stava 2 tačka 2 ovog člana propisuje Vlada.

III .POSTUPAK IZDAVANJA DOZVOLE

Razmatranje zahtjeva

Član 9

Nadležni organ razmatra podnijeti zahtjev i, ako zahtjev ne sadrži propisane podatke i/ili dokumentaciju, može zatražiti od podnosioca zahtjeva da, u određenom roku, dostavi dodatne podatke, dokumentaciju ili informacije.

Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi podatke, dokumentaciju i informacije u određenom roku, nadležni organ odbacuje zahtjev kao neuredan.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, nadležni organ dostavlja podnosiocu zahtjeva zaključak o odbacivanju zahtjeva, u roku od tri dana od dana donošenja tog akta.

Nadležni organ može izvršiti provjeru tačnosti podataka i informacija sadržanih u zahtjevu za izdavanje dozvole, provjeru primjenjivosti predloženog programa mjera iz člana 8 stav 2 tačka 2 ovog zakona i drugih podataka iz zahtjeva, kao i priložene dokumentacije.

Obavješćavanje zainteresovanih organa i organizacija i javnosti

Član 10

Nadležni organ obavještava zainteresovane organe i organizacije i javnost o prijemu zahtjeva, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, odnosno dodatnih podataka, dokumenata i informacija iz člana 9 stav 1 ovog zakona.

Nadležni organ, na zahtjev zainteresovanih organa i organizacija iz stava 1 ovog člana, dostavlja kopiju zahtjeva za izdavanje dozvole i stavlja na uvid odgovarajuću dokumentaciju iz člana 8 ovog zakona, u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.

Na zahtjev zainteresovane javnosti nadležni organ dostaviće kopiju zahtjeva za izdavanje dozvole.

Podnosilac zahtjeva iz stava 3 ovog člana snosi troškove izrade i dostavljanja kopije zahtjeva za izdavanje dozvole, u propisanom iznosu.

Zainteresovani organi i organizacije i predstavnici zainteresovane javnosti mogu dostaviti svoja mišljenja nadležnom organu, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana.

Nacrt dozvole

Član 11

Nadležni organ je dužan da nacrt dozvole izradi u roku od 45 dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, uzimajući u obzir mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti.

Nadležni organ je dužan da o nacrtu dozvole i o mogućnosti uvida u prateću dokumentaciju obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost, u roku od pet dana od dana izrade nacrta dozvole, kao i da na njihov zahtjev dostavi kopiju nacrta u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.

Zainteresovana javnost snosi troškove izrade i dostavljanja kopije nacrta dozvole, u propisanom iznosu.

Zainteresovani organi i organizacije i zainteresovana javnost mogu nadležnom organu dostaviti svoja mišljenja o nacrtu dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Nadležni organ nacrt dozvole, zajedno sa zahtjevom operatera i pratećom dokumentacijom, mišljenjima zainteresovanih organa i organizacija i zainteresovane javnosti datih na nacrt dozvole, dostavlja tehničkoj komisiji koju obrazuje nadležni organ, u roku od 10 dana od dana isteka roka iz stava 4 ovog člana.

Tehnička komisija

Član 12

Aktom o obrazovanju tehničke komisije (u daljem tekstu:Komisija) utvrđuje se broj članova i sastav komisije i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Predsjednik Komisije imenuje se iz reda zaposlenih ili postavljenih lica u nadležnom organu.

Za članove Komisije mogu biti imenovana lica sa visokom stručnom spremom odgovarajuće struke, odnosno smjera i odgovarajućim stručnim rezultatima, a iz reda:

- 1) zaposlenih ili postavljenih lica u nadležnom organu;
- 2) zaposlenih ili postavljenih lica u drugim organima i organizacijama;
- 3) nezavisnih stručnjaka.

Članovi Komisije ne mogu biti lica koja su:

- 1) učestvovala u izradi elaborata procjene uticaja na životnu sredinu koji je predmet ocjene;
- 2) osnivači pravnog lica ili preduzetnik koji je izradio elaborat procjene uticaja na životnu sredinu ili zaposleni kod tih lica;
- 3) osnivači ili zaposleni kod operatera;
- 4) bračni drugovi, krvni srodnici do četvrtog stepena srodstva i srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva lica navedenih u tač. 1 do 3 ovog stava.

Poslove Komisije iz stava 1 ovog člana može da vrši i komisija koja je obrazovana za procjenu uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom.

Razmatranje nacrta dozvole

Član 13

Komisija razmatra zahtjev operatera i priloženu dokumentaciju, nacrt dozvole, mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti iz člana 11 stav 4 ovog zakona, kao i mišljenja pribavljena u postupku razmjene informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju iz člana 23 ovog zakona.

Radu Komisije može prisustvovati operater ili lice koje ovlasti.

Komisija analizira naročito:

- 1) elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i izdatu saglasnost na elaborat;
- 2) očekivane lokalne i šire uticaje rada postrojenja na životnu sredinu;
- 3) primjenu najbolje dostupne tehnike;
- 4) očekivane ekonomske i socijalne posljedice i promjene stanja životne sredine na konkretnoj lokaciji, kao i očekivane posljedice na život i zdravlje stanovništva;
- 5) dokumentaciju iz člana 8 stav 1 tač. 3 do 7 ovog zakona;
- 6) daje ocjenu uslova iz nacrta dozvole koji se odnose na tač. 1 do 5 ovog stava.

Komisija izrađuje izvještaj sa ocjenom uslova utvrđenih u nacrtu dozvole, koji odmah po završetku rada dostavlja nadležnom organu.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana sadrži i podatke o licima koja su učestvovala u radu Komisije, dokumentaciji i drugim relevantnim podacima koji su razmatrani.

Odlučivanje

Član 14

Nadležni organ odlučuje o izdavanju dozvole na osnovu zahtjeva operatera, priložene dokumentacije, izvještaja i ocjene komisije, kao i pribavljenih mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti, u roku od 120 dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole.

U izuzetnim slučajevima, na zahtjev operatera ili na inicijativu nadležnog organa, rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti, ali ne duže od 240 dana od dana prijema urednog zahtjeva.

O produženju roka iz stava 2 ovog člana, razlozima, kao i novom roku za donošenje odluke, nadležni organ obavještava podnosioca zahtjeva.

Nadležni organ rješenjem odlučuje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole.

Nadležni organ će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole, ako:

1) postrojenje za obavljanje aktivnosti za koje se zahtijeva dozvola ne ispunjava propisane uslove;

2) na osnovu podataka i dokumentacije sadržanih u zahtjevu, nijesu ispunjeni uslovi za primjenu propisanih standarda životne sredine;

3) zahtjev sadrži netačne podatke koji su od uticaja na izdavanje dozvole.

Rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole nadležni organ dostavlja operateru i obavještava druge organe i organizacije i javnost u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana koje je donio nadležni organa iz člana 4 stav 1 tačka 2 ovog zakona može se podnijeti žalba glavnom administratoru.

Uslovi koji se utvrđuju dozvolom

Član 15

Dozvolom se utvrđuju uslovi za rad postrojenja i obaveze operatera, u zavisnosti od prirode aktivnosti i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Dozvola sadrži uslove koji se odnose na:

1) primjenu najbolje dostupne tehnike ili drugih tehničkih uslova i mjera;

2) mjere iz elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;

3) granične vrijednosti emisija zagađujućih materija, utvrđene za dato postrojenje;

4) mjere zaštite vazduha, vode i zemljišta;

5) mjere koje se odnose na upravljanje otpadom koji nastaje pri radu postrojenja;

6) mjere za smanjenje buke i vibracija;

7) mjere koje se odnose na efikasno korišćenje energije;

8) zahtjeve za monitoring emisija sa:

- specificiranom metodologijom,

- definisanom učestalošću mjerenja,

- definisanim pravilima za tumačenje rezultata mjerenja,

- utvrđenom obavezom dostavljanja podataka nadležnom organu;

9) mjere za sprječavanje udesa i otklanjanje njihovih posljedica;

10) smanjenje zagađivanja, uključujući i prekogranično zagađivanje životne sredine;

11) mjere predviđene za početak rada, za trenutno zaustavljanje u slučaju poremećaja u funkcionisanju postrojenja, kao i za prestanak rada postrojenja;

12) preduzimanje mjera zaštite životne sredine posle prestanka aktivnosti u cilju izbjegavanja rizika od zagađenja i vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje;

13) način, učestalost i obim podataka sadržanih u izvještaju koji se dostavlja nadležnom organu u skladu sa propisima;

14) rezultate revizije uslova i obaveza utvrđenih dozvolom;

15) druge specifične zahtjeve.

Ako se prema određenom standardu kvaliteta životne sredine zahtijevaju strožiji uslovi od onih koji se mogu postići primjenom najbolje dostupne tehnike, dozvola sadrži dodatne mjere kojima se obezbjeđuje primjena ovih standarda.

Uslove za primjenu najboljih dostupnih tehnika propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, nadležni organ dozvolom utvrđuje mjere i rokove za primjenu standarda kvaliteta životne sredine propisanih u skladu sa zakonom, a naročito:

- 1) datum od kada se standardi primjenjuju i područja na koja se odnose;
- 2) najviši i najniži prihvatljiv nivo zagađujućih materija i buke u životnoj sredini;
- 3) određene parametre, proceduru monitoringa i metode kojima se utvrđuju preko-račenja standarda, kao i mjere koje se preduzimaju u tom slučaju.

Dozvola može sadržati privremeno oslobađanje od pridržavanja određenih uslova, ukoliko se usvojenim sanacionim programom obezbjeđuje primjena mjera koje vode ka smanjenju zagađivanja i ispunjenju uslova.

Kriterijumi za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primjenu standarda kvaliteta životne sredine, kao i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u dozvoli uređuju se propisom Vlade.

Sadržaj, oblik i način izrade dozvole bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Obaveze operatera

Član 16

Operater je obavezan da:

- 1) postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 2) dostavlja nadležnom organu rezultate monitoringa;
- 3) obavještava nadležni organ o svakoj promjeni u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja ili o udesu, sa mogućim vidljivim uticajima na životnu sredinu ili zdravlje ljudi;
- 4) dostavlja nadležnom organu godišnji izvještaj o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- 5) obavještava nadležni organ o planiranoj promjeni operatera;
- 6) izvrši sve mjere koje nadležni organ utvrdi nakon prestanka važnosti dozvole.

Operater je dužan da vrši monitoring sprovođenjem plana monitoringa iz člana 8 stav 1 tačka 3 ovog zakona i u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli koji se odnose na zahtjeve za monitoring emisija.

Način i metode monitoringa bliže se uređuju propisom Vlade.

Na zahtjev nadležnog organa koji izdaje dozvolu operater je obavezan da:

- 1) dostavi podatke nadležnom organu neophodne za izdavanje, izmjenu ili prestanak važnosti dozvole;
- 2) omogući nadležnom organu uvid u dokumentaciju koju čuva u vezi sa izdavanjem dozvole, obezbijedi pristup uzorcima i mjestima za monitoring određenim u dozvoli i omogući im nesmetano pribavljanje informacija o postupanju u skladu sa uslovima u dozvoli.

Ako zagađivanje potiče iz postrojenja koje ima dozvolu ili podliježe izdavanju dozvole, operater će o svom trošku sanirati posljedice zagađivanja u najkraćem mogućem roku, uzimajući u obzir tehničke i ekonomske mogućnosti.

Ako operater ne izvrši sanaciju iz stava 5 ovog člana, nadležni organ će sanirati zagađenje na teret operatera.

Operater je dužan da, za vrijeme važenja dozvole i najmanje pet godina nakon prestanka važenja dozvole, čuva svu dokumentaciju u vezi sa izdavanjem dozvole, monitoringom i inspekcijskim nadzorom nad obavljanjem aktivnosti.

Revizija dozvole po službenoj dužnosti

Član 17

Revizija dozvole obavezno se vrši poslije svakih pet godina od njenog izdavanja.

Nadležni organ vrši reviziju izdate dozvole po službenoj dužnosti, ako:

1) je zagađivanje koje prouzrokuje postrojenje takvog značaja da je potrebno izvršiti reviziju postojećih graničnih vrijednosti emisija ili je takve nove vrijednosti potrebno utvrditi u dozvoli;

2) postoji opasnost da zagađivanje prouzrokuje štetu ili nastane šteta po životnu sredinu i zdravlje ljudi;

3) suštinske promjene u najboljim dostupnim tehnikama omogućavaju značajno smanjenje emisija bez velikih dodatnih troškova;

4) promjene u zahtjevima za bezbjednost u radu postrojenja ili vršenju određene aktivnosti zahtijevaju uvođenje novih tehnika;

5) izmjene u propisima o zaštiti životne sredine to zahtijevaju.

Revizija dozvole vrši se u roku od 30 dana od dana nastanka slučaja iz stava 2 ovog člana.

Ako nadležni organ pokrene postupak za reviziju dozvole obavijestit će operatera o razlozima za to i zatražiti da u određenom roku dostavi podatke iz člana 7 ovog zakona.

Revizija dozvole iz st. 1 i 2 ovog člana vrši se u skladu sa postupkom utvrđenim u čl. 10 do 14 ovog zakona.

Revizija dozvole na zahtjev operatera

Član 18

Reviziju uslova i obaveza utvrđenih dozvolom nadležni organ vrši i na zahtjev operatera.

Revizija dozvole na zahtjev operatera vrši se u skladu sa postupkom utvrđenim u čl. 9 do 14 ovog zakona

Revizija uslova u dozvoli

Član 19

U slučaju revizije dozvole po službenoj dužnosti, kao i planirane izmjene u postrojenju ili njegovom radu koja ne čini bitnu izmjenu u smislu ovog zakona, nadležni organ može izmijeniti uslove utvrđene dozvolom.

Ako veliki broj izmjena u dozvoli otežava efikasnu kontrolu aktivnosti, nadležni organ može zatražiti od operatera da dostavi novi zahtjev za izdavanje dozvole.

U slučaju promjene operatera, nadležni organ će, u roku od pet dana od dana prijema tog obavještenja, izvršiti promjenu u dozvoli bez sprovođenja postupka revizije i o tome obavijestiti operatera, kao i organ lokalne samouprave na čijoj teritoriji operater ima sjedište.

Produženje važnosti dozvole

Član 20

Operater je dužan da podnese zahtjev za produženje važenja dozvole četiri mjeseca prije isteka roka njene važnosti.

Produženje važenja dozvole vrši se u skladu sa postupkom utvrđenim u čl. 9 do 14 ovog zakona.

Prestanak važenja dozvole

Član 21

Dozvola može prestati da važi, ako:

- 1) operater to zatraži;
- 2) operater ne započne rad postrojenja u roku od 12 mjeseci od dana dobijanja dozvole, a ne podnese zahtjev za izmjenu uslova iz dozvole u tom periodu;
- 3) operater prestane da ispunjava neki od uslova koji je utvrđen dozvolom;
- 4) operater nema tehničkih i finansijskih sredstava za zadovoljavajuće ispunjavanje svojih obaveza utvrđenih dozvolom;
- 5) nadležni organ utvrdi da je operater u zahtjevu za izdavanje dozvole podnio netačne podatke ili falsifikovao dokumenta od značaja za izdavanje dozvole ili operater neopravdano odlaže krajnji rok za podnošenje traženih podataka, kao i u drugim slučajevima koje utvrdi inspektor;
- 6) operater ne vrši monitoring i ne dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom;
- 7) operater u ostavljenom roku ne postupi po zahtjevu inspektora ili ne preduzme naložene mjere;
- 8) operater bude dva puta uzastopno kažnjen za isti prekršaj u skladu sa ovim ili posebnim zakonom;
- 9) je završen postupak stečaja ili likvidacije, a aktivnost ne nastavi drugi operater.

Ako je postupak za prestanak važenja dozvole pokrenut zaključkom nadležnog organa, operater će biti obavješten u roku od pet dana, uz obrazloženje razloga za pokretanje postupka.

Nadležni organ donosi rješenje o prestanku važenja dozvole ili okončanju pokrenutog postupka u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana koje je donio nadležni organ iz člana 4 stav 1 tačka 2 ovog zakona može se podnijeti žalba glavnom administratoru.

Nadležni organ u slučaju prestanka važnosti dozvole utvrđuje operateru način i rokove za izvršenje obaveznih mjera staranja o postrojenju i lokaciji utvrđenih dozvolom i drugih mjera po potrebi, da bi se izbjegao rizik po životnu sredinu, zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Način obavještanja zainteresovanih organa i organizacija i javnosti

Član 22

Nadležni organ dužan je da obavještava zainteresovane organe i organizacije, zainteresovanu javnost i javnost u slučajevima iz čl. 10, 11 i 14 ovog zakona putem medija i to najmanje u jednom lokalnom ili dnevnom listu koji izlazi na području koje će biti zahvaćeno uticajem aktivnosti i postrojenja, kao i putem interneta, o trošku podnosioca zahtjeva.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, nadležni organ dostavlja u pisanoj formi obavještenje zainteresovanim organima i organizacijama.

Obavještenje iz st. 1 i 2 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) nazivu i sjedištu, odnosno imenu i adresi operatera;
- 2) lokaciji na kojoj se planira ili obavlja aktivnost za koju se zahtijeva dozvola;
- 3) aktivnosti i postrojenju;
- 4) roku za dostavljanje mišljenja;
- 5) mjestu i vremenu za javni uvid u podnijeti zahtjev, prateću dokumentaciju ili nacrt dozvole;
- 6) rješenju o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole, posebno razlozima na kojima se rješenje zasniva, kao i o svakom daljem obnavljanju dozvole.

Ukoliko zahtjev operatera, nacrt dozvole ili dozvola sadrže poslovnu tajnu ili podatak koji bi, u skladu sa zakonom, zahtijevao ograničen pristup javnosti, nadležni organ može, na zahtjev operatera, odlučiti da za određene djelove zahtjeva, odnosno nacrt dozvole ili dozvole ograniči pristup javnosti.

O odluci o ograničavanju pristupa informacijama, u smislu stava 4 ovog člana, nadležni organ je dužan da obavijesti javnost na način utvrđen u stavu 1 ovog člana, a organe iz člana 10 stav 1 ovog zakona na način utvrđen u stavu 2 ovog člana, u roku od pet dana od dana donošenja odluke.

Ograničenje iz stava 4 ovog člana ne odnosi se na informacije o emisijama, rizicima od udesa, rezultate monitoringa i inspekcijaskog nadzora.

Razmjena informacija o prekograničnom uticaju

Član 23

Razmjenu informacija o prekograničnom uticaju rada postrojenja i aktivnosti na životnu sredinu vrši organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Ako rad nekog postrojenja može imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu druge države ili ako država čija životna sredina može biti značajno ugrožena to zatraži, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine dostavlja drugoj državi na mišljenje informacije o:

1) zahtjevu za izdavanje dozvole, uključujući i opis podatka iz člana 7 ovog zakona;

2) nadležnom organu koji donosi odluku o izdavanju dozvole;

3) prirodi odluke koja može biti donijeta;

4) postupku učešća javnosti, uključujući i zainteresovanu javnost.

O odluci o izdavanju dozvole ili odbijanju zahtjeva za njeno izdavanje, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine obavještava drugu državu, dostavljanjem informacija o:

1) sadržaju odluke o izdavanju dozvole;

2) razlozima na kojima se odluka zasniva, uključujući informacije o postupku učešća javnosti.

O primljenim informacijama o prekograničnim uticajima postrojenja i aktivnosti u drugoj državi, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine obavještava javnost na način utvrđen u članu 22 stav 1 ovog zakona.

Rezultate pribavljenog mišljenja zainteresovane javnosti organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine uzima u obzir prilikom davanja mišljenja nadležnom organu druge države.

Razmjena informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju vrši se na principima reciprociteta i uzajamnosti, u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima.

Registar izdatih dozvola

Član 24

Registar izdatih dozvola, kao dio informacionog sistema životne sredine, vodi nadležni organ.

Uvid u registar dozvola je javan.

Sadržinu i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Primjena zakona o opštem upravnom postupku

Član 25

U postupku odlučivanja po ovom zakonu shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, u pogledu onih pitanja koja ovim zakonom nijesu posebno uređena.

IV. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 26

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše, u okviru utvrđenih nadležnosti ovim zakonom, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine i organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Inspekcijski nadzor u okviru nadležnosti organa državne uprave nadležnog za poslove životne sredine vrši ekološka inspekcija u skladu sa zakonom kojim se utvrđuje inspekcijski nadzor.

U vršenju inspekcijskog nadzora, ekološki inspektor kontroliše naročito:

- 1) rad novih postrojenja u pogledu pribavljanja dozvole;
- 2) rad postojećih postrojenja u pogledu usklađenosti sa zahtjevima i uslovima za pribavljanje dozvole utvrđenim ovim zakonom;
- 3) sprovođenje propisanih mjera i uslova zaštite životne sredine iz dozvole;
- 4) svaku promjenu u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja;
- 5) obavljanje sopstvenog monitoringa emisije, rezultate monitoringa, kao i njihovo dostavljanje;
- 6) godišnje izveštaje o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- 7) dokumentaciju operatera u vezi sa izdavanjem, produženjem, izmjenom ili prestankom važenja dozvole.

Obaveze i ovlašćenja ekološkog inspektora

Član 27

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, ekološki inspektor je obavezan i ovlašćen da naredi:

- 1) pribavljanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 2) dostavljanje podataka neophodnih za izdavanje, izmjenu ili prestanak važnosti dozvole;
- 3) izvršenje mjera staranja o postrojenju i lokaciji, nakon prestanka aktivnosti, ako je dozvola prestala da važi.

V . KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Član 28

Novčanom kaznom od stostrukog do dvjestastrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) otpočne rad postrojenja ili obavljanje aktivnosti bez dozvole (član 6);
- 2) ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli (član 16 stav 1 tačka 1);
- 3) ne dostavlja nadležnom organu rezultate monitoringa (član 16 stav 1 tačka 2);
- 4) ne obavještava nadležni organ o svakoj promjeni u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja ili o udesu (član 16 stav 1 tačka 3);

5) ne dostavlja nadležnom organu godišnji izvještaj o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata (član 16 stav 1 tačka 4);

6) ne obavještava nadležni organ o planiranoj promjeni operatera (član 16 stav 1 tačka 5);

7) ne izvrši sve mjere koje je utvrdio nadležni organ nakon prestanka važenja dozvole (član 16 stav 1 tačka 6).

8) ne izvrši sanaciju posljedica zagađenja u najkraćem mogućem roku i o svom trošku (član 16 stav 5).

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se učiniocu prekršaja izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.

Član 29

Novčanom kaznom od stotrukog do tristotrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniće se za prekršaj organ državne uprave ili organ lokalne uprave, ako:

1) ne obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost o prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole u roku od pet dana od dana prijema istog (član 10 stav 1);

2) izda dozvolu suprotno uslovima propisanim članom 15 stav 2 ovog zakona;

3) ne dozvoli uvid u registar izdatih dozvola (član 24 stav 2);

4) ne vodi registar izdatih dozvola na propisani način (član 24 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od petotrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori odgovorno lice u organu državne uprave ili organu lokalne uprave.

VI . PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Program usklađivanja

Član 30

Program usklađivanja pojedinih privrednih grana sa ovim zakonom donijeće Vlada, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, na predlog nadležnog organa i u saradnji sa zainteresovanim organima i organizacijama.

Predlog iz stava 1 ovog člana nadležni organ dužan je da dostavi Vladi u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privremene granične vrijednosti emisija u vazduh i vodu za prvih pet godina usklađivanja pojedinih privrednih grana sa ovim zakonom, Vlada će propisati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obaveze operatera postojećih postrojenja

Član 31

Za postojeća postrojenja i aktivnosti operater je dužan pribaviti dozvolu najkasnije do 1. januara 2015. godine, u skladu sa Programom iz člana 30 stav 1 ovog zakona.

Operater je dužan da podnese zahtjev za izdavanje dozvole najkasnije godinu dana prije roka utvrđenog Programom iz člana 30 ovog zakona.

Rokovi za donošenje propisa**Član 32**

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu**Član 33**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se od 1.januara 2008. godine.